

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-140/07/DJ

Warszawa, dn. 11 marca 2008 r.

DECYZJA Nr RWA-8/2008

Na podstawie art. 27 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do treści art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko przedsiębiorcy Łukaszowi Nadulskiemu prowadzaczemu w Żyrardowie działalność gospodarczą pod nazwą „GARDA” Techniczne Wyposażenie Wnętrz uznaje się, że działanie polegające na stosowaniu we wzorcu umownym „Zlecenie – Umowa” postanowień o treści:

- A *„W wypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie, ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)” (ust. 1 wzorca umowy),*
- B *„Przyjmujący zamówienie zastrzega sobie możliwość opóźnienia realizacji wykonania usługi” (ust. 2 wzorca umowy),*
- C *„Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie” (ust. 4 wzorca umowy),*

stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 1 października 2007 r.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie w związku z wniesioną skargą konsumencką przeprowadził kontrolę treści wzorca umowy „Zlecenie – Umowa” stosowanego w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorcę prowadzącego w Żyrardowie działalność gospodarczą pod nazwą „GARDA” Techniczne Wyposażenie Wnętrz. Wyniki wstępnej analizy treści postanowień tego wzorca dały podstawę do sformułowania wniosku, że część z nich jest zbieżna z brzmieniem postanowień wpisanych już do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W związku ze stwierdzeniem istnienia przesłanek do wszczęcia przeciwko temu podmiotowi postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Delegatura UOKiK w Warszawie, w celu ustalenia podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą pod ww. nazwą, pismem z dnia 10 sierpnia 2007 r. zwróciła się do Urzędu Miasta w Żyrardowie – Wydziału Działalności Gospodarczej o wydanie aktualnego zaświadczenia o wpisie tego podmiotu do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Żyrardowa.

W dniu 20 sierpnia 2007 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie wpłynęło wydane przez Urząd Miasta w Żyrardowie zaświadczenie, z którego wynikało, iż w Żyrardowie pod nazwą „GARDA” Techniczne Wyposażenie Wnętrz działalność gospodarczą prowadzi Łukasz Nadulski (dalej: przedsiębiorca Łukasz Nadulski).

Po uzyskaniu przedmiotowego zaświadczenia, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie postanowieniem z dnia 17 września 2007 r. wszczął przeciwko przedsiębiorcy Łukaszowi Nadulskiemu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów pod zarzutem stosowania postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jednocześnie postanowieniem z dnia 17 września 2007 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet materiałów dowodowych zaświadczenie z dnia 16 sierpnia 2007 r. o wpisie przedsiębiorcy Łukasza Nadulskiego do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Żyrardowa.

Zawiadamiając przedsiębiorcę o wszczęciu przedmiotowego postępowania, Prezes UOKiK w Warszawie wezwał go również do ustosunkowania się do zarzutów zawartych w postanowieniu o wszczęciu tego postępowania oraz do przekazania wskazanych w piśmie dokumentów i informacji

Odpowiadając na ww. wezwanie przedsiębiorca pismem z dnia 4 października 2007 r. ustosunkował się do postawionych mu zarzutów oraz przekazał żądane informacje i dokumenty. Swoje stanowisko w sprawie przedsiębiorca przedstawił ponadto w piśmie z dnia 3 grudnia 2007 r.

Pismem z dnia 7 stycznia 2008 r. Prezes Urzędu zawiadomił przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie został stronie wyznaczony termin na zapoznanie się z aktami sprawy. W związku z tym, że jak wynikało ze zwrotnego potwierdzenia odbioru, przedmiotowe zawiadomienie zostało przez przedsiębiorcę odebrane w ostatnim dniu terminu wyznaczonego na zapoznanie się z aktami sprawy, Delegatura UOKiK w Warszawie, celem umożliwienia stronie czynnego

udziału w niniejszym postępowaniu, wyznaczyła jej kolejny termin do skorzystania z prawa do zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Przedsiębiorca nie skorzystał jednak z uprawnień do zapoznania się z całością akt sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Przedsiębiorca Łukasz Nadulski wpisany do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Żyrardowa pod numerem 10111 prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „GARDA” Techniczne Wyposażenie Wnętrz w Żyrardowie. Przedmiotem tej działalności jest m.in. zakładanie stolarki budowlanej oraz sprzedaż detaliczna bezpośrednia prowadzona poza siecią sklepową.

Przy zawieraniu z konsumentami umów o wykonanie usług montażu drzwi i okien przedsiębiorca ten posługuje się wzorcem umownym w rozumieniu art. 384 Kodeksu cywilnego (dalej: k.c.) zatytułowanym „Zlecenie – Umowa”.

Po przeprowadzeniu analizy tego wzorca Prezes Urzędu ustalił, iż w jego treści znajdują się postanowienia analogiczne do postanowień wpisanych już do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

W ust. 1 tego wzorca znajduje się zapis w brzmieniu: „*W wypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)*”.

W rejestrze klauzul abuzywnych pod numerem 39 znajduje się postanowienie o treści: „*W wypadku rezygnacji przez zamawiającego z wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, że przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona*”, uznane za niedozwolone postanowienie umowne wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 stycznia 2003 r., sygn. akt XVII Amc 31/02.

W ust. 2 „Umowy - Zlecenia” przedsiębiorca stosuje zapis: „*Przyjmujący zamówienie zastrzega sobie możliwość opóźnienia realizacji wykonania usługi*”.

Postanowienie o identycznym brzmieniu figuruje w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 40. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru w dniu 30 czerwca 2003 r. na mocy wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 stycznia 2003 r. (sygn. akt XVII Amc 31/02).

Prezes Urzędu ustalił również, iż przedsiębiorca Łukasz Nadulski w ust. 4 stosowanego wzorca umownego zamieścił postanowienie w brzmieniu: „*Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie*”.

Postanowienie o identycznie sformułowanej treści znajduje się w rejestrze postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone pod numerem 41. Zostało ono uznane za abuzywne orzeczeniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 stycznia 2003 r. (sygn. akt XVII Amc 31/02) i wpisane do rejestru w dniu 30 czerwca 2003 r.

Przedsiębiorca Łukasz Nadulski ustosunkowując się postawionych mu zarzutów wskazał, iż nie był świadomy, że postanowienia stosowanego przez niego wzorca umownego są zbieżne w treści z postanowieniami wpisanymi już do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Poinformował, iż druki „Umowy – Zlecenia” zauważył

w drukarni, a stwierdziwszy, że odpowiadają one branży, w jakiej prowadzi on swoją działalność gospodarczą, zamówił ich odpowiednią ilość. Wskazał również, że fakt, iż druki umowy były dostępne w powszechnej sprzedaży i były używane przez innych przedsiębiorców, spowodował, że nie miał on jakichkolwiek podejrzeń co do tego, że mogą one zawierać klauzule abuzywne. Tym bardziej, że jak podkreślił, nie dysponował w tym zakresie żadną wiedzą z zakresu prawa. Niemniej, przedsiębiorca Łukasz Nadulski wskazał, iż zdaje sobie sprawę, że okoliczność ta nie zwalnia go z obowiązku stosowania wzorców umownych zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, w związku z czym od momentu otrzymania zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niemu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zaprzestał stosowania przedmiotowego wzorca. Na potwierdzenie powyższego, przedsiębiorca przekazał treść nowoopracowanego wzorca umowy, który został przez niego wprowadzony do obrotu z dniem 1 października 2007 r. Jednocześnie poinformował, iż wszystkie usługi, przy zamawianiu których został wykorzystany wzorzec umowny zakwestionowany przez Prezesa Urzędu, zostały już zrealizowane. Z wyjaśnień przekazanych przez przedsiębiorcę wynika ponadto, że przy realizacji umów zawartych przy wykorzystaniu wzorca „Umowa - Zlecenie” nigdy nie dochodziło do konfliktów z klientami. Odbiorcy świadczonych przez niego usług nigdy nie zgłaszali też zastrzeżeń co do treści postanowień ust. 1, 2 i 4 tego wzorca.

Przeprowadzona przez Delegaturę UOKiK w Warszawie analiza nowoopracowanego przez przedsiębiorcę Łukasza Nadulskiego wzorca umowy wykazała, iż nie zawiera on już w swojej treści postanowień wskazanych w sentencji niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, „zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”, przez które stosownie do definicji zawartej w art. 24 ust. 2 rozumie się „godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy”.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. (por. *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz*, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwajgi, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Przepisy regulujące postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w większości mają charakter procesowy. Materialnoprawne przesłanki, istotne z punktu widzenia wydania decyzji, znajdują się w innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów aktach prawa powszechnie obowiązującego. Prezes Urzędu oceniając zachowanie Przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi zatem co do zasady stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Jak wyżej wspomniano, art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy. Jednocześnie artykuł ten zawiera przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (pkt 1), naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (pkt 2), nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji (pkt 3).

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi - po pierwsze - bezprawne działanie przedsiębiorcy, które - po drugie - narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Jak wskazano powyżej, bezprawność działań przedsiębiorcy co do zasady wynika z naruszenia innych przepisów powszechnie obowiązujących, niemniej należy wskazać, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku identyfikuje wprost jako bezprawne, a mianowicie działanie przedsiębiorcy polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jak wskazał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), w oparciu o art. 23a ust. 2 (obecnie: art. 24 ust. 2) można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. A zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi wystarczającą przesłankę do uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Należy bowiem podnieść, iż stosowanie postanowienia, które po uznaniu go przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, jest prawnie zakazane. Prawomocny wyrok tego Sądu, wydany po przeprowadzeniu kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy, wskazujący treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazujący ich wykorzystywania ma od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru klauzul abuzywnych skutek wobec osób trzecich (art. 479⁴³ k.p.c.). Przepis tego artykułu rozszerza zatem prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. *„Artykuł ten dotyczy rozszerzonej prawomocności materialnoprawnej w znaczeniu podmiotowym. Chodzi o grupę przypadków takiej prawomocności, w których wyrok z powodu szczególnego charakteru przedmiotu procesu ma powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i przeciwko wszystkim. Przepis bowiem wyraźnie stanowi, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, wywołuje więc skutek erga omnes”* (H. Ciepła w: „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.” T. II, wydanie 3, s. 249). Przepis art. 479⁴³ k.p.c. stanowiąc, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii tych podmiotów. *Lege non distigente*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który klauzulę wprowadził do swoich wzorców umów, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, stosującego własne warunki umów. Należy zatem przyjąć, że wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów od chwili wpisania klauzuli do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK wywiera skutek względem wszystkich uczestników obrotu, co oznacza, że żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. W uchwale

z dnia 13 lipca 2006 r., sygn. akt. III SZP 3/06 Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, iż „*stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów*”. Tym samym SN przesądził, iż stosowanie klauzuli tożsamej z klauzulą wpisaną do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Należy przy tym podkreślić, iż dla uznania, iż klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame w treści nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażen, zmiana szyku zdania, czy zastosowanie synonimów nie eliminuje bowiem abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. By zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza zapisu kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. „*Nie jest konieczna literalna zgodność porównywalnych klauzul. Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu, zamiar, cel jakiemu ma służyć kwestionowana klauzula. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia klauzuli uznanej za niedozwoloną, można uznać, iż obie są tożsame*” (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 maja 2005 r. sygn. akt XVII Ama 46/04).

Strona niniejszego postępowania w wykorzystywanym w obrocie z konsumentami wzorcu umownym zatytułowanym „*Zlecenie - Umowa*” stosowała w ust. 1 zapis o treści: „*W wypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)*”. Pod numerem 39 w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone znajduje się postanowienie o treści: „*W wypadku rezygnacji przez zamawiającego z wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, że przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona*”, (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 stycznia 2003 r., sygn. akt XVII Amc 31/02).

W ocenie Prezesa Urzędu, postanowienie ust. 1 „*Umowy - Zlecenia*”, w zakresie w jakim przewiduje przepadek przedpłaty gwarancyjnej w sytuacji rezygnacji klienta z zamówionej usługi, ewentualnie uniemożliwienia przystąpienia zleceniobiorcy do wykonania tej usługi, jest zbieżne w swej treści z przywołanym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul abuzywnych. Obie klauzule przewidują bowiem jednakowe skutki dla klienta w przypadku zaistnienia tych samych okoliczności. Tym samym uznać należy, że postanowienie stosowane przez przedsiębiorcę, będącego stroną niniejszego postępowania, jest we wskazanym zakresie tożsame z treścią postanowienia wpisanego do rejestru klauzul abuzywnych pod numerem 39 i jako takie zakazane.

W ust. 2 „*Zlecenia – Umowy*” zawarty został zapis: „*Przyjmujący zamówienie zastrzega sobie możliwość opóźnienia realizacji wykonania usługi*”. Postanowienie umowne o identycznej treści Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone wyrokiem z dnia 31 stycznia 2003 r. (sygn. akt XVII Amc 31/02). Postanowienie to figuruje

w rejestrze klauzul abuzywnych pod numerem 40. Porównywane klauzule są sformułowane identycznie. Obie zastrzegają dla przedsiębiorcy uprawnienie do opóźnienia się z wykonaniem usługi bez ponoszenia żadnych konsekwencji. Klauzule te wyłączają zatem odpowiedzialność przedsiębiorcy za szkody poniesione przez konsumenta na skutek opóźnienia w świadczeniu usług.

Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku postanowienia stosowanego przez przedsiębiorcę Łukasza Nadulskiego w ust. 4 „Zlecenia-Umowy”. Treść zamieszczonego w nim postanowienia: „*Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie*” jest literalnie identyczna z treścią postanowienia wpisanego, na mocy wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 stycznia 2003 r., sygn. akt XVII Amc 31/02, do rejestru klauzul abuzywnych pod numerem 41. Również zatem i w tym przypadku, mamy do czynienia z tym samym postanowieniem umownym. Analizowane klauzule narzucają konsumentowi sąd miejscowo właściwy do rozstrzygania spraw, które w przyszłości mogą wynikać z łączącego strony stosunku prawnego. Klauzule takie godzą w interesy konsumenta, gdyż utrudniają mu znacznie drogę sądową. Niejednokrotnie zmuszają bowiem konsumenta do prowadzenia sporu sądowego w odległej od jego miejsca zamieszkania miejscowości. Wskazane postanowienia, w związku z tym, że narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy, stanowią klauzule abuzywne określone w art. 385³ pkt 23 k.c.

Uznanie, iż postanowienia umowne stosowane w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorcę Łukasza Nadulskiego są tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone przesądza o bezprawności tego działania. Jak wskazano bowiem powyżej, art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów formułuje samoistną przesłankę bezprawności działań polegających na stosowaniu przez przedsiębiorcę postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki, określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest także wykazanie, że w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony został zbiorowy interes konsumentów. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy zostało skierowane nie do konkretnego adresata, lecz do adresata, którego nie da się z góry oznaczyć indywidualnie. Wobec tego działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie wobec określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem interesów nieograniczonej liczby konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Oczywistym jest bowiem, iż działanie przedsiębiorcy jest skierowane do nieoznaczonego kręgu odbiorców – dotyczy wszystkich potencjalnych konsumentów zawierających z przedsiębiorcą Łukaszem Nadulskim umowę o usługi montażu drzwi lub okien. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż kwestionowane przez Prezesa Urzędu działanie przedsiębiorcy narusza zbiorowy interes konsumentów.

Wykazanie, iż działanie przedsiębiorcy Łukasza Nadulskiego ma charakter bezprawny i narusza zbiorowy interes konsumentów, przesądza, iż działanie to ma charakter praktyki

naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku prowadzonego postępowania administracyjnego przedsiębiorca Łukasz Nadulski oświadczył, iż zaprzestał stosowania zakwestionowanych niedozwolonych postanowień umownych. Na dowód powyższego przekazał on nowy wzorzec umowy funkcjonujący w obrocie - jak wskazał przedsiębiorca - od dnia 1 października 2007 r. oraz oświadczył, że wszystkie umowy podpisane z konsumentami z wykorzystaniem zakwestionowanego wzorca umownego zostały już zrealizowane, w związku z czym nie ma potrzeby ich aneksowania.

Oceniając przedstawiony przez przedsiębiorcę nowoopracowany wzorzec umowy, Prezes Urzędu uznał, iż nie zawiera on w swej treści kwestionowanych w niniejszej decyzji postanowień zawartych we wcześniejszych wzorach umowy. Nie zawiera on zarazem innych niedozwolonych postanowień umownych.

Wobec wycofania z obrotu z dniem 1 października 2007 r. i wprowadzenia przez przedsiębiorcę nowego wzoru umowy „Zlecenie-Umowa”, który nie zawiera w swej treści niedozwolonych postanowień umownych, zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnione jest uznanie, iż kwestionowana w przedmiotowej decyzji praktyka została zaprzestana. W związku z tym uzasadnione jest zakończenie prowadzonego postępowania rozstrzygnięciem wydanym na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis art. 27 ust. 2 ww. ustawy stanowi, iż w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdza zaniechanie jej stosowania.

Mając powyższe na względzie Prezes Urzędu uznał, iż stosowanie przedsiębiorcą Łukasza Nadulskiego praktyki naruszającej zbiorowy interes konsumentów zostało **zaniechane** z dniem wprowadzenia do obrotu nowych wzorów umów tj. **w dniu 1 października 2007 r.**

Przepis art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje możliwość nałożenia przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara ta ma charakter fakultatywny, co oznacza, iż o celowości jej nałożenia Prezes Urzędu rozstrzyga każdorazowo biorąc pod uwagę okoliczności naruszenia przepisów ustawy.

W przedmiotowej sprawie biorąc pod uwagę, że zachowanie przedsiębiorcy Łukasza Nadulskiego nie było działaniem umyślnym i wynikało z braku świadomości stosowania w wykorzystywanym wzorcu umownym klauzul abuzywnych wpisanych do rejestru, a przy tym naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów miało miejsce po raz pierwszy, Prezes Urzędu odstąpił od nałożenia kary. Podejmując powyższą decyzję Prezes Urzędu wziął również pod uwagę ograniczony zakres działania przedsiębiorcy, brak stwierdzonych skutków stosowania praktyki dla konsumentów, nieznaczny potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, jak również fakt, iż przedsiębiorca Łukasz Nadulski po uzyskaniu od Prezesa Urzędu informacji o podejrzeniu stosowania przez niego we wzorcu umownych postanowień wpisanych do rejestru nie kwestionował stawianych mu zarzutów i niezwłocznie wyeliminował te klauzule z obrotu.

Biorąc pod uwagę powyższe – w ocenie Prezesa Urzędu – mimo nienałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy

konsumentów, przedsiębiorca ten nie dopuści się w przyszłości stosowania analogicznych praktyk. Zdaniem Prezesa Urzędu, sam fakt wydania przedmiotowej decyzji odniesie wystarczający skutek wychowawczy na przyszłość.

W związku z powyższym, orzeka się jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Otrzymuje:

Pan

Łukasz Nadulski

„GARDA” Techniczne Wyposażenie Wnętrz

ul. Radziejowska 1/5 m. 136

96-300 Żyrardów